

ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดี
อาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีมีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้
ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๘ วรรคสาม บัญญัติให้ผู้ต้องคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอาจยื่นอุทธรณ์ ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษามีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริง เปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ และให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการ พิจารณาเรื่องดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๗๘ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนก คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีมีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริง เปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีมีพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

อุทธรณ์ หมายความว่า อุทธรณ์ของผู้ต้องคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองที่ยื่นต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ผู้พิพากษา หมายความว่า ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา หรือผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา

ผู้ต้องคำพิพากษา หมายความว่า ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้รับโทษในทางอาญา ให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้พ้นจาก ตำแหน่ง หรือต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ

พยานหลักฐานใหม่ หมายความว่า พยานหลักฐานที่ยังไม่เคยปรากฏอยู่ในสำนวนคดี ที่ผู้ต้องคำพิพากษาได้ยื่นอุทธรณ์ตามระเบียบนี้ แต่ทั้งนี้พยานหลักฐานใหม่ย่อมไม่รวมถึงการกลับคำให้การ ของพยานในคดี

ข้อ ๔ พยานหลักฐานใหม่ที่จะยกขึ้นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกานั้นจะต้องเป็น พยานหลักฐานที่สำคัญและผู้ต้องคำพิพากษาไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าพยานหลักฐานดังกล่าวมีอยู่ และจะต้องนำมาแสดงเพื่อประโยชน์ของตน ทั้งหากรับฟังพยานหลักฐานใหม่เช่นนั้นแล้วจะทำให้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกฟ้องหรือยกคำร้องได้

ข้อ ๕ ในกรณีที่มีพยานหลักฐานใหม่ ผู้ต้องคำพิพากษาอาจยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง

ข้อ ๖ การอุทธรณ์ตามระเบียบนี้ให้ยื่นต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองพร้อมด้วยสำเนา โดยอุทธรณ์จะต้องทำเป็นหนังสือใช้ถ้อยคำสุภาพและอย่างน้อยต้องมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

- (๑) รายละเอียดโดยชัดแจ้งเกี่ยวกับพยานหลักฐานใหม่
- (๒) สาเหตุที่ไม่อาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงต่อศาลในชั้นพิจารณา
- (๓) เหตุผลที่ทำให้เชื่อได้ว่าหากรับฟังพยานหลักฐานใหม่เช่นนั้นแล้วจะทำให้ข้อเท็จจริงใด เปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

(๔) ลายมือชื่อของผู้อุทธรณ์ ผู้เรียง ผู้เขียนหรือพิมพ์อุทธรณ์

ข้อ ๗ เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้รับอุทธรณ์แล้วให้ส่ง สำเนาอุทธรณ์ให้แก่โจทก์หรือผู้ร้องทราบเพื่อให้แก้อุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนา อุทธรณ์ ถ้าได้รับคำแก้อุทธรณ์หรือพินกำหนดดังกล่าวแล้วแต่ไม่มีคำแก้อุทธรณ์ก็ให้รวบรวมถ้อยคำ สำนวนส่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาต่อไป

ให้นำความในข้อ ๖ มาใช้แก่การทำคำแก้อุทธรณ์โดยอนุโลม

ข้อ ๘ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกผู้พิพากษาห้าคนเป็นองค์คณะทำหน้าที่พิจารณา อุทธรณ์ที่ได้ยื่นต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามระเบียบนี้ แต่ทั้งนี้้องค์คณะผู้พิพากษาดังกล่าวจะต้อง ไม่เป็นหรือเคยเป็นองค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์

ให้องค์คณะที่ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่งตกลงกันว่าจะให้ผู้พิพากษาคนใดในองค์คณะทำหน้าที่เป็นเจ้าของสำนวน

ถ้าผู้พิพากษาคนใดในองค์คณะพิจารณาอุทธรณ์ที่ได้รับมอบหมายไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกผู้พิพากษาคนอื่นทำหน้าที่แทนต่อไป

ให้องค์คณะผู้พิพากษาเลือกผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหนึ่งคนทำหน้าที่เป็นเลขานุการขององค์คณะพิจารณาอุทธรณ์

ข้อ ๘ องค์คณะพิจารณาอุทธรณ์มีหน้าที่ทำบันทึกความเห็นสรุปสำนวนเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าอุทธรณ์ของผู้ต้องคำพิพากษาเป็นอุทธรณ์ที่ชอบด้วยระเบียบนี้ ที่จะรับไว้พิจารณาหรือไม่

กรณีที่เป็นกรณียุติ องค์คณะพิจารณาอุทธรณ์อาจไต่สวนให้ได้ความจริงอย่างหนึ่งอย่างใดในเรื่องที่เกี่ยวกับอุทธรณ์ของผู้ต้องคำพิพากษาเสียก่อนก็ได้ ในกรณีที่มีการไต่สวนให้แจ้งวันนัดไต่สวนให้ผู้ต้องคำพิพากษาและโจทก์หรือผู้ร้องทราบล่วงหน้าก่อนวันนัดไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ข้อ ๑๐ เมื่อองค์คณะพิจารณาอุทธรณ์ได้ทำบันทึกความเห็นสรุปสำนวนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เสนอที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อจัดให้มีการลงมติว่าจะรับอุทธรณ์ไว้พิจารณาหรือไม่ ถ้าที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีมติว่า เป็นอุทธรณ์ที่ชอบก็ให้รับอุทธรณ์ไว้พิจารณา

ข้อ ๑๑ เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีมติให้รับอุทธรณ์ไว้พิจารณาแล้ว ให้องค์คณะพิจารณาอุทธรณ์ตามข้อ ๘ ทำหน้าที่เป็นองค์คณะไต่สวนรวบรวมข้อเท็จจริงเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัย

ถ้าเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจำเป็นต้องนำพยานหลักฐานอื่น อันเกี่ยวกับประเด็นในคดีมาไต่สวนเพิ่มเติม ให้องค์คณะไต่สวนทำการไต่สวนพยานหลักฐานซึ่งอาจรวมทั้งการที่จะเรียกพยานที่ไต่สวนมาแล้วมาไต่สวนใหม่ด้วยโดยไม่ต้องมีฝ่ายใดร้องขอ

เมื่อองค์คณะไต่สวนได้รวบรวมข้อเท็จจริงแล้วให้ส่งให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาล่วงหน้าก่อนวันลงมติไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ให้นำความในข้อ ๘ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ มาใช้บังคับกับการดำเนินการขององค์คณะผู้พิพากษาดำเนินคดีนี้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ ผู้พิพากษาซึ่งเป็นหรือเคยเป็นองค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดีที่ผู้ต้องคำพิพากษาได้ยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาในเรื่องที่เกี่ยวกับอุทธรณ์ของผู้ต้องคำพิพากษตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๓ ในวันลงมติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้ผู้ต้องคำพิพากษาพร้อมทั้งโจทก์หรือผู้ร้องมายังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ในกรณีผู้อุทธรณ์เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้ได้รับโทษทางอาญา เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ลงมติแล้ว ให้แจ้งผลของการลงมติให้ผู้ต้องคำพิพากษา และโจทก์ทราบในวันเดียวกันกับที่ได้มีมติ ถ้าเป็นความผิดของโจทก์ที่ไม่มา หากเห็นเป็นการสมควร ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะลงมติโดยโจทก์ไม่อยู่ก็ได้ ในกรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษาไม่อยู่โดยไม่มีเหตุสงสัยว่าหลบหนีหรือจงใจไม่มาฟัง ก็ให้ที่ประชุมใหญ่เลื่อนการประชุมไปจนกว่าผู้ต้องคำพิพากษาจะมาศาล แต่ถ้ามีเหตุสงสัยว่าผู้ต้องคำพิพากษาหลบหนีหรือจงใจไม่มาฟัง ให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องคำพิพากษา และเมื่อได้ออกหมายจับแล้วยังไม่ได้ตัวผู้ต้องคำพิพากษภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันออกหมายจับ ก็ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาลงมติไปได้และถือว่าผู้ต้องคำพิพากษาได้ทราบมติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาแล้ว

มติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้มีผลเท่ากับเป็นการพิพากษาหรือออกคำสั่ง โดยให้องค์คณะใดส่วนหนึ่งเป็นผู้แจ้งหรืออ่านผลของมติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้คู่ความทราบ ส่วนรายละเอียดของมติที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาให้ดำเนินการจัดทำเป็นคำพิพากษาหรือคำสั่งในภายหลัง แต่ทั้งนี้จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันลงมติ

ในกรณีอื่น ถ้าคู่ความทุกฝ่ายไม่มาศาล ในวันลงมติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะให้งดการแจ้งหรืออ่านผลมติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็ได้

ให้ผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา มีอำนาจออกหมายหรือคำสั่งใด ๆ ตามที่เห็นสมควรเพื่อบังคับให้เป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ข้อ ๑๔ คำพิพากษาหรือคำสั่งตามมติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้องค์คณะพิจารณาอุทธรณ์หรือองค์คณะใดส่วนหนึ่งลงลายมือชื่อในคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วแต่กรณี

ให้ส่งคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ทำให้คดีถึงที่สุดไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา พร้อมทั้งติดประกาศไว้ที่ศาลฎีกา

ข้อ ๑๕ ให้นำข้อบังคับการประชุมใหญ่ศาลฎีกา มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอุทธรณ์ตามระเบียบนี้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๖ ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

วิรัช ลิ้มวิชัย

ประธานศาลฎีกา